

Äidinkieli ja kirjallisuus Kannonkoskella vuosiluokat 1-9

Tieto- ja viestintäteknologian osuudet päivitetty 5/2023.

Suomen kielen ja kirjallisuuden tehtävä

Suomen kieli ja kirjallisuus –oppimäärän erityisenä tehtävänä on kehittää oppilaiden suomen kielen, moniluku- sekä vuorovaikutustaitoja ja tutustuttaa kirjallisuuteen ja kulttuuriin. Opetuksessa ohjataan oppilaita ymmärtämään suomen kielen, kirjallisuuden ja muun kulttuurin merkitystä ja asemaa monikulttuurisessa ja monikielisessä yhteiskunnassa.

Suomen kieli on paitsi opetuksen kohde myös väline muiden oppiaineiden opiskelussa ja opetuksessa vahvistuvat keskeiset oppimaan oppimisen ja ajattelun taidot.

Opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1-2**Vuorovaikutustilanteissa toimiminen**

T1 Oppilas osaa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa

T2 Oppilas harjaantuu kielenkehityksessään ja osallistuu erilaisiin ryhmäviestintätilanteisiin.

T3 Oppilas rohkaistuu ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti.

T4 Oppilaan viestijäkuva rakentuu positiiviseksi. Hän ymmärtää, että ihmiset viestivät eri tavoin.

Tekstien tulkitseminen

T5 Oppilas innostuu lukutaidon oppimisessa ja tekstien ymmärtämisen harjoittelussa.

T6 Oppilaan sana- ja käsitevarasto laajenee tekstien tarkastelun yhteydessä.

T7 Oppilas harjaantuu hakemaan tietoa eri tavoin.

T8 Oppilas kiinnostuu lastenkirjallisuudesta ja muista teksteistä saaden positiivisia lukukokemuksia ja –elämyksiä.

Tekstien tuottaminen

T9 Oppilas rohkaistuu kertomaan, kirjoittamaan ja kuvittamaan tarinoita, mielipiteitä ja kokemuksia.

T10 Oppilas osaa tuottaa yksinkertaisia kertovia ja kuvaavia tekstejä myös monimediaisessa ympäristössä.

T11 Oppilas harjoittelee käsikirjoittamista ja näppäintaitoja. Oppilas hallitsee oikeinkirjoituksen perusasioita sekä kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia.

Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

	<p>Hyvä osaaminen</p> <p>Oppilas osaa lukea virketasolla.</p>	<p>-tiedon etsintää ympäristöä havainnoimalla</p> <p>-ohjataan lasten huoltajat mukaan lukemaanopetteluun harjoitteluun</p>
	<p>Tekstin tuottaminen</p> <p>Kirjoitustaito kehittyi.</p> <p>Osoo kertoa kokemuksiin, havaintojaan ja ajatuksiin puhumalla, kirjoittamalla ja kuvilla.</p> <p>Hyvä osaaminen</p> <p>Oppilas osaa kirjoittaa virkeitä.</p>	<p>-isot ja pienet tekstauskirjaimet</p> <p>-tavuttaminen, sanaväli</p> <p>-iso alkukirjain virkkeen alussa</p> <p>-erisnimet</p> <p>-fonologisen tietoisuuden harjoittelua</p>
	<p>Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen</p> <p>Tutustuu lastenkirjallisuuteen ja -kulttuuriin.</p> <p>Tutustuu kirjaston käyttöön.</p> <p>Kielellinen tietoisuus vahvistuu.</p> <p>Osallistuu oman luokan esityksiin.</p> <p>Hyvä osaaminen</p> <p>Oppilas osaa valita itselleen sopivaa luettavaa.</p> <p>Oppilas osallistuu pienimuotoisiin esityksiin.</p>	<p>-havainnoidaan puhuttua kieltä, puhetapoja, sanoja ja sanontoja</p> <p>-monipuolisia lastenkirjallisuuden tekstejä kuunnellen ja lukien</p> <p>-kiinnostuu kirjallisuudesta</p> <p>-juhlaperinteisiin tutustuminen, tapakulttuuri</p> <p>-pienimuotoiset esitykset</p>

Vlk	Tavoitteet	Sisällöt
2	Vuorovaikutustilanteissa toimiminen	-kuunnellaan, kysytään, vastataan, kerrotaan

	Oppilas osaa kirjoittaa pieniä kertomuksia ja erilaisia tekstejä.	
	<p>Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen</p> <p>Lukuharrastuksen kehittyminen.</p> <p>Kielitietoisuus kehittyä.</p> <p>Oppii arvostamaan omaa kieltä ja kulttuuria.</p> <p>Tuottaa pieniä esityksiä muiden kanssa.</p> <p>Hyvä osaaminen</p> <p>Oppilas osaa valita itselleen sopivaa luettavaa.</p> <p>Oppilas osallistuu pieniin esityksiin.</p>	<p>-kirjaston käyttö</p> <p>-kiinnostus lukemiseen vahvistuu</p> <p>-tutustutaan lastenkulttuuriin</p> <p>-esitykset omassa luokassa, koulun juhlissa ja tilaisuuksissa</p> <p>-tapakulttuuri</p>

Oppisisältöjä ja aihepiirejä voidaan tarvittaessa siirtää vuosiluokalta toiselle.

Kannonkosken koululle on tehty tieto- ja viestintäteknologian strategia, jota päivitetään tarvittaessa. Strategiassa määritellään tieto- ja viestintäteknologian pedagogiset tavoitteet ja oppisisällöt vuosiluokkaryhmittäin.

Oppimisympäristöt, työtavat, tuki ja eriyttäminen vuosiluokilla 1-2

Äidinkielen ja kirjallisuuden oppimisympäristö rakennetaan monipuoliseksi teksti- ja kieliympäristöksi. Saatavilla on paljon oppilaita kiinnostavaa kirjallisuutta ja monimuotoisia tekstejä. Oppimisessa hyödynnetään kirjastoa. Opetuksessa korostuvat kokemusten ja elämysten jakaminen sekä taitojen harjoittelu yhdessä ja yksin, myös viestintäteknologiaa hyödyntäen.

Tekstejä tuotetaan yksin ja yhdessä ja niitä julkaistaan luokassa ja lähipiirissä. Kieltä tutkitaan leikinomaisesti, esimerkiksi rooli-, draama- ja teatterileikin keinoin. Opetusta eheytetään niin, että äidinkielen taitojen oppiminen nivoutuu ilmiöiden kielelliseen hahmottamiseen eri oppiaineiden yhteydessä. Koulun tiloja ja lähiympäristöä käytetään monipuolisesti. Erilaisiin kulttuuritapahtumiin tutustuminen ja median kulttuurinen monimuotoisuus laajentavat oppimisympäristöä luokan ulkopuolelle.

Oppilaiden kielellistä kehitystä, vuorovaikutustaitoja sekä luku- ja kirjoitustaidon oppimista tuetaan yhteistyössä kotien kanssa. Kielellisiä vaikeuksia puheen, lukemisen ja kirjoittamisen alueella pyritään tunnistamaan ja antamaan tukea mahdollisimman varhain.

Tekstien tulkitseminen

T5 Oppilaan lukutaito on sujuvaa. Hän tietää eri tekstin ymmärtämisen strategioita ja osaa arvioida lukemaansa.

T6 Oppilas osaa eritellä, arvioida ja tulkita tekstejä sanan ja käsitevaraston karttumisen myötä.

T7 Oppilas osaa hankkia tietoa eri lähteistä monipuolisesti samalla arvioiden tiedon luotettavuutta.

T8 Oppilas tutustuu lapsille ja nuorille suunnattuun kirjallisuuteen ja saa niistä myönteisiä lukukokemuksia ja –elämyksiä.

Tekstien tuottaminen

T9 Oppilas uskaltaa ilmaista mielipiteensä ja kertoa kokemuksistaan. Hänellä on myönteinen kuva itsestään tekstien tuottajana.

T10 Oppilas osaa tuottaa kertovia, kuvaavia, ohjaavia ja yksinkertaisia kantaa ottavia tekstejä.

T11 Oppilaan kirjoitetun kielen, tekstien rakenteiden ja oikeinkirjoituksen hallinta paranee. Hänen käsikirjoittaminen ja näppäintaidot sujuvoituvat.

T12 Oppilas osaa arvioida omia tekstejään, pystyy tuottamaan tekstejä yhdessä, osaa antaa rakentavaa palautetta ja vastaanottaa sitä. Hän osaa toimia verkossa eettisesti oikein ja tekijänoikeuksia kunnioittaen.

Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

T13 Oppilaan kielitietoisuus vahvistuu. Hän harjaantuu käyttämään kielen rakenteiden käsitteitä ja ymmärtää kielellisten valintojen vaikutuksia. Hän harjaantuu käyttämään käsitteitä, joiden avulla kielestä ja sen rakenteista puhutaan.

T14 Oppilas laajentaa lukemaansa tekstivalikoimaa. Hän lukee lasten- ja nuortenkirjallisuutta ja on aktiivinen kirjaston käyttäjä.

T15 Oppilas arvostaa omaa kulttuuriaan ja eri kulttuureja. Oppilas tutustuu media- ja kulttuuritarjontaan ja tuottaa omaa kulttuuria.

Oppimäärän tehtävä

Vuosiluokilla 3-6 opetuksen painopiste on oppimaan oppimisen ja vuorovaikutustaitojen, lukuharrastuksen sekä sujuvan ja monipuolisen luku- ja kirjoitustaidon vakiinnuttamisessa.

Tekstin tulkitsemisen ja tuottamisen yhteydessä harjaannutaan tarkastelemaan kielen piirteitä ja kirjallisuuden keinoja. Lyhyiden tekstien lukemisesta edetään kokonaisteosten lukemiseen ja lukukokemusten jakamiseen.

<p>Käsinkirjoittaminen ja näppäintaidot sujuvoituvat.</p> <p>Hyvä osaaminen</p> <p>Oppilas kirjoittaa sujuvasti.</p> <p>Oppilas tuntee oikeinkirjoituksen perusasioita ja käyttää niitä oman tekstinsä tuottamisessa.</p> <p>Oppilas ilmaisee kokemuksiaan ja ajatuksiaan monimuotoisten tekstien avulla.</p>	<p>-oikeinkirjoituksen perusasioita: yleis- ja erisnimet, yhdyssanat, lause/virke, lopetusmerkit</p> <p>-tekstin otsikointi, kappalejako</p> <p>-käsinkirjoittaminen ja näppäintaidot</p>
<p>Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen</p> <p>Löytää itselleen kiinnostavaa luettavaa. Perehtyy kirjaston käyttöön.</p> <p>Kielitietoisuus vahvistuu.</p> <p>Tutustuu media- ja kulttuuritarjontaan.</p> <p>Osallistuu pieniin esityksiin.</p> <p>Hyvä osaaminen</p> <p>Oppilas on kiinnostunut lukemaan ikätasolleen sopivaa kirjallisuutta.</p> <p>Oppilas osallistuu omien esitysten suunnitteluun ja toteutukseen.</p>	<p>-sanojen ilmaisutapojen tulkitseminen: sanat, sanonnat, synonyymit, vastakohtat</p> <p>-lapsille ja nuorille suunnatun media- ja kulttuuritarjonnan hyödyntäminen</p> <p>-kansanperinteeseen tutustuminen</p> <p>-omat esitykset</p>

Vlk	Tavoitteet	Sisällöt
4	<p>Vuorovaikutustilanteissa toimiminen</p> <p>Ilmaisee itseään ja perustelee mielipiteensä erilaisissa viestintäympäristöissä.</p> <p>Oppii huomioimaan toiset vuorovaikutustilanteissa.</p> <p>Tutustuu eri viestintävälineisiin ja mediaan monipuolisesti.</p> <p>Hyvä osaaminen</p> <p>Oppilas ilmaisee monipuolisesti ajatuksiaan ja mielipiteitään.</p>	<p>-rakentavan palautteen antamisen ja saamisen harjoittelu</p> <p>-omien kokemusten ja mielipiteiden jakaminen ja perusteleminen</p> <p>-erilaisten viestintävälineiden käyttö</p>

		-kansanperinne
Vlk	Tavoitteet	Sisällöt
5	<p>Vuorovaikutustilanteissa toimiminen Ilmaisee itseään ja perustelee mielipiteensä erilaisissa viestintäympäristöissä. Oppii huomioimaan toiset vuorovaikutustilanteissa. Tutustuu eri viestintävälineisiin ja mediaan monipuolisesti.</p> <p>Hyvä osaaminen Oppilas ilmaisee monipuolisesti ajatuksiaan ja mielipiteitään.</p>	<p>-rakentavan palautteen antamisen ja saamisen harjoittelu</p> <p>-omien kokemusten ja mielipiteiden jakaminen ja perustelevuus</p> <p>-erilaisten viestintävälineiden käyttö</p> <p>-nettietiketti, kohteliaisuus</p>
	<p>Tekstien tulkitseminen Sujuva, ymmärtävä lukutaito vahvistuu. Sana- ja käsitevarasto laajenee. Harjoittelee tietolähteiden käyttöä ja niiden luotettavuuden arviointia.</p> <p>Hyvä osaaminen Oppilas lukee sujuvasti monimuotoisia tekstejä ja käyttää tekstinyymmärtämisen strategioita. Oppilas tuntee sanaluokat.</p>	<p>-erilaisten tekstien lukeminen, tulkinta ja luotettavuuden arviointi</p> <p>-tekstinyymmärtämisen strategiat</p> <p>-sanojen, kielikuvien ja sanontojen selittäminen</p> <p>- tiedon etsiminen eri lähteistä</p> <p>-kirjaesitelmät</p>
	<p>Tekstien tuottaminen Oikeinkirjoitus vahvistuu. Käsikirjoittaminen ja näppäintaidot vahvistuvat. Tuottaa erilaisia tekstejä ja arvioi niitä.</p> <p>Hyvä osaaminen Oppilas tuntee oikeinkirjoituksen perusasioita ja käyttää niitä oman tekstinsä tuottamisessa. Oppilas kirjoittaa sujuvasti ja selkeästi ja on omaksunut tarvittavia näppäintaitoja. Oppilaan tuottama teksti täyttää kertomukselle asetetut rakenteelliset vaatimukset.</p>	<p>-oikeinkirjoituksen perusasioita: yhdysmerkki, lausetyypit, vuorosanaviiva/ lainausmerkit</p> <p>-kuvan ja tekstin yhdistäminen</p> <p>-tekstejä käsite- ja ajatuskarttoja hyödyntäen</p> <p>-monimuotoisten tekstien tuottaminen</p> <p>-kappalejako, otsikointi, tekstin lihottaminen</p>
	<p>Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen Lukemisharrastus vahvistuu. Hyödyntää media- ja kulttuuritarjontaa. Arvostaa eri kulttuureja ja kieliä. Tuottaa omaa kulttuuria.</p>	<p>-kirjaston aktiivinen käyttö</p> <p>-lasten- ja nuortenkirjallisuuden lukeminen</p>

	<p>Tekstien tuottaminen Oikeinkirjoitus vahvistuu. Käsinkirjoittaminen ja näppäintaidot vahvistuvat. Tuottaa erilaisia tekstejä ja arvioi niitä.</p> <p>Hyvä osaaminen Oppilas tuntee oikeinkirjoituksen perusasioita ja käyttää niitä oman tekstinsä tuottamisessa. Oppilas kirjoittaa sujuvasti ja selkeästi ja on omaksunut tarvittavia näppäintaitoja. Oppilaan tuottama teksti täyttää kertomukselle asetetut rakenteelliset vaatimukset.</p>	<p>-oikeinkirjoituksen perusasioita: yhdysmerkki, välimerkit, lausetyypit, vuorosanaviiva/ lainausmerkit</p> <p>-tekstejä käsite- ja ajatuskarttoja hyödyntäen</p> <p>-monimuotoisten tekstien tuottaminen sekä käsin että tietokoneella</p> <p>-kappalejako, otsikointi, tekstin lihottaminen</p>
	<p>Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen Lukemisharrastus vahvistuu. Hyödyntää media- ja kulttuuritarjontaa. Arvostaa eri kulttuureja ja kieliä. Tuottaa omaa kulttuuria.</p> <p>Hyvä osaaminen Oppilas lukee kirjoja. Oppilas osallistuu esitysten suunnitteluun ja toteutukseen.</p>	<p>-lasten- ja nuortenkirjallisuuden lukeminen</p> <p>-itseä kiinnostavan luettavan löytäminen</p> <p>-kirjavinkkaukset</p> <p>-lukutunnit</p> <p>-media- ja kulttuuritarjontaan tutustuminen</p>

Oppisisältöjä ja aihepiirejä voidaan tarvittaessa siirtää vuosiluokalta toiselle.

Kannonkosken koululle on tehty tieto- ja viestintäteknologian strategia, jota päivitetään tarvittaessa. Strategiassa määritellään tieto- ja viestintäteknologian pedagogiset tavoitteet ja oppisisällöt vuosiluokaryhmittäin.

Oppimisympäristö, työtavat, tuki ja eriyttäminen vuosiluokilla 3-6

Tavoitteena on kielellisesti virikkeinen ja yhteisöllinen oppimisympäristö, jossa oppilaiden näkemyksiä arvostetaan ja jossa on mahdollisuus tarkastella ja tuottaa tekstejä yksin ja yhdessä myös viestintäteknologian avulla. Opetuksessa hyödynnetään oppilaita kiinnostavia monimuotoisia tekstejä sekä laajennetaan oppilaan lukukokemuksia kirjastoa hyödyntäen. Työtavat valitaan niin, että ne mahdollistavat yhdessä toimimisen ja kokemusten jakamisen sekä oppiaineen sisältöalueiden luontevan integroitumisen. Opetusta eheytetään prosessinomaisen opiskelun ja projektityöskentelyn avulla. Koulun tiloja ja lähiympäristöä käytetään monipuolisesti. Vuorovaikutus- ja draamataitoja harjoitellaan erilaisten harjoitusten ja esitysten avulla. Äidinkielen oppiaineeseen kuuluu myös koulun ulkopuolinen kulttuuri- ja mediatarjonta.

Oppilaiden kielellistä kehitystä, sujuvan luku- ja kirjoitustaidon oppimista sekä lukutaidon syvenemistä ymmärtäväksi lukutaidoksi tuetaan. Oppilaita tuetaan sanavaraston laajentamisessa,

T3 ohjata oppilasta käyttämään luovuuttaan ja ilmaisemaan itseään monipuolisesti erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman avulla	S1	Ilmaisukeinojen käyttö	Oppilas osaa käyttää kokonaisilmaisun keinoja omien ideoidensa ja ajatustensa ilmaisemiseen ryhmässä, osaa pitää lyhyen valmistellun puheenvuoron tai esityksen sekä osallistuu draamatoimintaan.
T4 kannustaa oppilasta kehittämään myönteistä viestijäkuvaa sekä halua ja kykyä toimia erilaisissa, myös monimediaisissa vuorovaikutustilanteissa	S1	Vuorovaikutustaitojen kehittyminen	Oppilas ottaa vastaan palautetta omasta toiminnastaan ja antaa palautetta muille.
Tekstien tulkitseminen			
T5 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tekstin ymmärtämisen strategioita sekä tarkkailemaan ja arvioimaan omaa lukemistaan	S2	Tekstinymmärtämisen perusstrategioiden hallinta	Oppilas lukee sujuvasti monimuotoisia tekstejä ja käyttää tekstinymmärtämisen perusstrategioita sekä osaa tarkkailla ja arvioida omaa lukemistaan.
T6 opastaa oppilasta kehittämään monimuotoisten tekstien erittelyn, arvioinnin ja tulkitsemisen taitoja ja laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan sekä edistämään ajattelutaitojaan	S2	Tekstien erittely ja tulkinta	Oppilas tunnistaa joitakin kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Oppilas osaa käyttää tekstien tulkintataitoja oman ajattelunsa sekä sana- ja käsitevarantonsa kehittämiseen.
T7 ohjata oppilasta tiedonhankintaan, monipuolisten tiedonlähteiden käyttöön ja tiedon luotettavuuden arviointiin	S2	Tiedonhankintataidot ja lähdekriittisyys	Oppilas käyttää tiedonhankinnassaan mediaa ja eri tekstiympäristöjä sekä tilanteeseen sopivia strategioita ja osaa jossain määrin arvioida tietolähteiden luotettavuutta.
T8 kannustaa oppilasta kehittämään kirjallisuudentuntemusta ja kiinnostustaan lapsille ja	S2	Lapsille ja nuorille tarkoitetun kirjallisuuden ja tekstien tuntemus ja	Oppilas tuntee jonkin verran lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, media- ja muita tekstejä ja

toimimaan eettisesti verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen

Oppilas osaa merkitä lähteet tekstin loppuun, ymmärtää, ettei saa esittää lainaamaansa tekstiä omanaan ja tietää verkossa toimimisen eettiset periaatteet.

Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

T13 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan, innostaa häntä tutkimaan ja tarkkailemaan kieltä ja sen eri variantteja ja harjaannuttaa käyttämään käsitteitä, joiden avulla kielestä ja sen rakenteista puhutaan ja auttaa ymmärtämään kielellisten valintojen vaikutuksia

S4

Kielen tarkastelun kehittyminen ja kielikäsitteiden hallinta

Oppilas tekee havaintoja ja osaa kuvailla tekstien kielellisiä piirteitä ja käyttää oppimiaan käsitteitä puhuessaan ja kirjoittaessaan niistä.

T14 kannustaa oppilasta laajentamaan tekstivalikoimaansa ja lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuharrastukseen ja lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön

S4

Kirjallisuuden tuntemus

Oppilas lukee sovitut lapsille ja nuorille suunnatut kirjat, keskustelee ja jakaa kokemuksiaan lukemistaan kirjoista.

T15 tukea oppilasta kielellisen ja kulttuurisen identiteetin rakentamisessa ja ohjata arvostamaan eri kulttuureja ja kieliä sekä luoda oppilaalle mahdollisuuksia media- ja kulttuuritarjontaan tutustumiseen sekä oman kulttuurin tuottamiseen

S4

Kielitietoisuuden ja kulttuurin tuntemuksen kehittyminen

Oppilas osaa kuvailla havaitsemiaan yhtäläisyyksiä ja eroja eri kielten ja kulttuurien välillä. Oppilas osaa kertoa itseään kiinnostavasta media- ja kulttuuritarjonnasta. Oppilas osallistuu omien esitysten suunnitteluun ja esittämiseen.

Opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

T1 Oppilas osaa toimia tavoitteellisesti, motivoituneesti, eettisesti ja rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä.

T17 Oppilas tutustuu Suomen kielelliseen ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen, suomen kielen taustaan ja piirteisiin. Oppilas tiedostaa oman kielellisen ja kulttuurisen identiteettinsä. Oppilas hyödyntää kulttuuritarjontaa mielenkiintonsa mukaisesti sekä tuottaa sitä.

Oppimäärän tehtävä

Vuosiluokilla 7-9 erityisenä tehtävänä on monipuolista oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitoja sekä monilukutaitoa. Oppilaiden kielitietoutta, tekstimaailmaa ja kulttuurintuntemusta laajennetaan. Opetuksessa ohjataan tilanteeseen sopivaan kielenkäyttöön, ilmaisuun ja viestintään eri ympäristöissä.

Jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavat kielelliset ja vuorovaikutusvalmiudet otetaan huomioon. Kirjallisuudenopetuksessa kannustetaan elämykselliseen ja monipuoliseen lukemiseen.

Vlk	Tavoitteet	Sisällöt
7	<p>Vuorovaikutustilanteissa toimiminen</p> <p>Puhumisen ja kuuntelemisen taidot vahvistuvat.</p> <p>Ryhmäviestintätaidot monipuolistuvat.</p> <p>Osaa toimia motivoituneesti ja eettisesti oikein erilaisissa viestintäympäristöissä.</p> <p>Osaa ilmaista itseään erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa.</p> <p>Hyvä osaaminen</p> <p>Oppilas ottaa huomioon toisen näkemykset ja tekee yhteistyötä heidän kanssaan.</p> <p>Oppilas ilmaisee itseään ja käyttää tavoitteen ja tilanteen mukaisia ilmaisun keinoja.</p> <p>Oppilas pystyy valmistelemaan ja esittämään esitelmän.</p>	<p>-oman ilmaisun kehittäminen</p> <p>-puhumisen, keskustelun ja kuuntelemisen taidot</p> <p>-esitelmät</p> <p>-haastattelut</p> <p>-nettietiketti</p>
	<p>Tekstien tulkitseminen</p> <p>Lukutaito ja luetun ymmärtämisen strategiat kehittyvät.</p>	<p>-kirjallisuuden lajit: proosa, lyriikka, draama</p> <p>-fakta, fiktio</p>

Oppilas lukee vaaditut kirjallisuuden teokset.

Vlk	Tavoitteet	Sisällöt
8	<p>Vuorovaikutustilanteissa toimiminen</p> <p>Pystyy ilmaisemaan mielipiteensä perustellusti.</p> <p>Pystyy toimimaan tavoitteen mukaisesti erilaisissa viestintätilanteissa ja – ympäristöissä.</p> <p>Hyvä osaaminen</p> <p>Oppilas uskaltaa esiintyä muulle ryhmälle.</p> <p>Oppilas osaa esittää perustellen mielipiteensä.</p> <p>Oppilas osaa toimia rakentavasti ryhmäviestintätilanteissa.</p>	<p>-mielipiteen esittäminen ja perustelu</p> <p>-valmistellut puhe-esitykset</p> <p>-esitelmät</p> <p>-viestinnän keinoja: perusteleminen, suostuttelu, mainonta ja propaganda</p> <p>-rakentavan palautteen antaminen ja vastaanottaminen</p>
	<p>Tekstien tulkitseminen</p> <p>Tiedonhankintataidot ja lähdekriittisyys kehittyvät.</p> <p>Hyvä osaaminen</p> <p>Oppilas osaa hankkia tietoa eri lähteistä sekä osaa tulkita ja arvioida sitä.</p>	<p>-novelli, näytelmä, mainokset</p> <p>-mielipidetekstit ja niiden tulkinta</p> <p>-dokumenttielokuva ja fiktiivinen elokuva</p>
	<p>Tekstien tuottaminen</p> <p>Tuottaa erilaisia tekstejä eri tarkoituksiin.</p> <p>Hyvä osaaminen</p> <p>Oppilas osaa tuottaa erityyppisiä tekstejä.</p> <p>Oppilas hallitsee oikeakielisyyssäännöt ja osaa toimia niiden mukaisesti.</p>	<p>-luovan kirjoittamisen harjoituksia, eri genret</p> <p>-faktan tekstilajeja: muistiinpanot, referaatit, mielipidekeskustelut eri medioissa</p> <p>-kielenhuollon ja kieliopin kertausta tarpeen mukaan</p> <p>-lähdemerkintöjen tekeminen</p>

	<p>Hallitsee tekstin tuottamisen prosessin käsin kirjoittaen ja viestintäteknologiaa hyödyntäen.</p> <p>Hyvä osaaminen</p> <p>Oppilas hallitsee oikeakielisyyssäännöt ja osaa hyödyntää niitä kirjoittaessaan ja viimeistelllessään tekstejään.</p> <p>Oppilas kirjoittaa sujuvasti käsin ja viestintäteknologiaa hyödyntäen.</p> <p>Oppilas osaa käyttää eri lähteitä, merkitä viitteet ja ymmärtää tekijänoikeudet.</p>	<p>-erilaisten tekstien tuottaminen, prosessi, arviointi, palaute, itsearviointi</p> <p>-kielenhuollon ja kieliopin kertausta tarpeen mukaan</p>
	<p>Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen</p> <p>Lukuharrastus lisääntyy.</p> <p>Hyvä osaaminen</p> <p>Oppilas lukee vaaditut teokset.</p> <p>Oppilas tuntee kulttuurin monimuotoisuutta ja osaa kuvata omia kulttuurikokemuksiaan.</p>	<p>-erityisesti suomalainen kirjallisuus ja mediatekstit</p> <p>-lukemisen ylläpitäminen ja erilaisten tekstien lukemisen tarjoaminen</p>

Oppisisältöjä ja aihepiirejä voidaan tarvittaessa siirtää vuosiluokalta toiselle.

Kannonkosken koululle on tehty tieto- ja viestintäteknologian strategia, jota päivitetään tarvittaessa. Strategiassa määritellään tieto- ja viestintäteknologian pedagogiset tavoitteet ja oppisisällöt vuosiluokaryhmittäin.

Oppimisympäristö, työtavat, tuki ja eriyttäminen vuosiluokilla 7-9

Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden koulussa ja koulun ulkopuolella tapahtuvaa oppimista auttamalla häntä löytämään itselleen sopivia opiskelustrategioita sekä tunnistamaan omia vahvuuksiaan. Oppilaita ohjataan löytämään itseään kiinnostavaa ja omalle lukutaidolle soveltuvia tekstejä ja kannustetaan omaehtoiseen lukemiseen. Oppilaita ohjataan turvalliseen ja vastuulliseen mediaympäristössä toimimiseen. Vuorovaikutustaitojen ja tekstien tuottamistaitojen kehittämiseksi annetaan yksilöllistä ohjausta ja palautetta.

Oppilaat saavat ohjausta ja tukea kielellisissä oppimisvaikeuksissa, käsitteiden oppimisessa ja ajatusten kielentämisessä. Kielellisesti lahjakkaita tuetaan esim. lukuhaasteiden ottamisessa ja itselleen soveltuvien työtapojen löytämisessä ja tavoitteiden asettamisessa.

Tekstit ja työtavat valitaan siten, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja tasa-arvo toteutuu.

Äidinkieli ja kirjallisuus –oppimäärän arviointi

			yleisönsä ja käyttää joitakin havainnollistamisen keinoja.
T4 kannustaa oppilasta syventämään viestijäkuvaansa niin, että hän oppii havainnoimaan omaa viestintäänsä, tunnistamaan vahvuuksiaan sekä kehittämisalueitaan erilaisissa, myös monimediaisissa viestintäympäristöissä	S1	Vuorovaikutustaitojen kehittäminen	Oppilas osaa arvioida omia vuorovaikutustaitojaan saamansa palautteen pohjalta ja nimetä kehittämiskohteita.
Tekstien tulkitseminen			
T5 ohjata oppilasta kehittämään tekstien lukemisessa, ymmärtämisessä, tulkinnassa ja analysoimisessa tarvittavia strategioita ja metakognitiivisia taitoja sekä taitoa arvioida oman lukemisensa kehittämistarpeita	S2	Tekstinymmärtämisen strategiat	Oppilas osaa käyttää tekstinymmärtämisen strategioita itsenäisesti. Oppilas osaa arvioida omaa lukutaitoaan ja nimetä kehittämiskohteita.
T6 tarjota oppilaalle monipuolisia mahdollisuuksia valita, käyttää, tulkita ja arvioida monimuotoisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä	S2	Tekstimaailman monipuolistuminen ja monilukutaito	Oppilas osaa käyttää ja tulkita ohjatusti erityyppisiä, monimuotoisia ja myös itselleen uudenlaisia tekstejä.
T7 ohjata oppilasta kehittämään erittelevää ja kriittistä lukutaitoa, harjaannuttaa oppilasta tekemään havaintoja teksteistä ja tulkitsemaan niitä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen sekä vakiinnuttamaan ja laajentamaan sana- ja käsitevarantoa	S2	Tekstien erittely ja tulkinta	Oppilas osaa tarkastella tekstejä kriittisesti, tunnistaa tekstilajeja ja osaa kuvailla joitakin, pohtivien, kantaa ottavien ja ohjaavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä tarkoituksenmukaisia käsitteitä käyttäen. Oppilas ymmärtää, että teksteillä on erilaisia tavoitteita ja tarkoituseriä.
T8 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan arvioida erilaisista lähteistä hankkimaansa tietoa ja käyttämään sitä tarkoituksenmukaisella tavalla	S2	Tiedonhankintataidot ja lähdekriittisyys	Oppilas osaa nimetä tiedonhaun keskeiset vaiheet ja tietää, mistä ja miten tietoa voidaan hakea. Oppilas osaa arvioida tietojen käytettävyyttä ja lähteiden luotettavuutta.
T9 kannustaa oppilasta laajentamaan kiinnostusta	S2	Fiktiivisten tekstien erittely ja tulkinta ja	Oppilas osaa tulkita fiktiivisiä tekstejä, käyttää keskeisimpiä

ymmärrystään kirjoittamisesta viestintänä ja vahvistamaan yleiskielen hallintaa antamalla tietoa kirjoitetun kielen konventioista

T14 harjaannuttaa oppilasta vahvistamaan tiedon hallinnan ja käyttämisen taitoja ja monipuolistamaan lähteiden käyttöä ja viittaustapojen hallintaa omassa tekstissä sekä opastaa oppilasta toimimaan eettisesti verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen.

Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

T15 ohjata oppilasta syventämään kielitietoisuuttaan ja kiinnostumaan kielen ilmiöistä, auttaa oppilasta tunnistamaan kielen rakenteita, eri rekistereitä, tyylipiirteitä ja sävyjä ja ymmärtämään kielellisten valintojen merkityksiä ja seurauksia

T16 kannustaa oppilasta avartamaan kirjallisuus- ja kulttuurinäkemystään, tutustuttaa häntä kirjallisuuden historiaan ja nykykirjallisuuteen, kirjallisuuden eri lajeihin sekä auttaa häntä pohtimaan kirjallisuuden ja kulttuurin merkitystä omassa elämässään, tarjota oppilaalle mahdollisuuksia luku- ja muiden kulttuurielämysten hankkimiseen ja jakamiseen

T17 ohjata oppilas tutustumaan Suomen kielelliseen ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen, suomen kielen taustaan ja piirteisiin ja

kirjoittaa sujuvasti käsin ja tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen.

S3 Tiedon esittäminen, hallinta ja eettinen viestintä

Oppilas osaa käyttää omassa teksteissään muualta hankittua tietoa.

Oppilas osaa tehdä muistiinpanoja, tiivistää hankkimaansa tietoa ja käyttää lähteitä omassa tekstissään.

Oppilas noudattaa tekijänoikeuksia ja osaa merkitä lähteet.

S4 Kielitietoisuuden kehittyminen

Oppilas osaa kuvailla tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä, pohtia niiden merkityksiä ja kuvata eri rekisterien ja tyylien välisiä eroja.

S4 Kirjallisuuden tuntemuksen, kulttuuritietoisuuden ja lukuharrastuksen kehittyminen

Oppilas tuntee ja ymmärtää kulttuurin monimuotoisuutta sekä osaa kuvata omia kulttuurikokemuksiaan. Oppilas tuntee kirjallisuuden vaihteita ja suomalaisen kulttuurin juuria.

Oppilas tuntee kirjallisuuden päälaajat ja on lukenut sovitut kirjat.

S4 Kielen merkityksen ja aseman hahmottaminen

Oppilas osaa kuvailla Suomen kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta.

KANNONKOSKEN KOULUN POISSAOLOIHIN PUUTTUMISEN TOIMINTAMALLI

Opetuksen järjestäjän tulee ennaltaehkäistä perusopetukseen osallistuvan oppilaan poissaoloja sekä seurata ja puuttua niihin suunnitelmallisesti. Opetuksen järjestäjän tulee ilmoittaa luvattomista poissaoloista oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. (POL 26 §)

Varhainen puuttuminen

- Opettaja selvittää poissaoloja keskustelemalla oppilaan ja huoltajan kanssa.
- Opettaja seuraa oppimisen etenemistä, tunnistaa oppimisvaikeuksia ja arvioi tuen tarvetta.
- Opettaja konsultoi matalalla kynnyksellä erityisopettajaa ja opiskeluhoitopalveluita, jos oppilaan hyvinvoinnista, oppimisesta tai koulunkäynnistä on huolta.
- Opettaja sopii tarvittaessa tukitoimet sekä seuraavan tarkastelujankohdan oppilaan ja huoltajan kanssa.
- Luvattomiin ja selvittämättömiin poissaoloihin puututaan välittömästi.

Kohdennetut toimet

- Opettaja on yhteydessä huoltajiin ja pyytää tarvittaessa luvan monialaisen asiantuntijaryhmän kokoamiseen ja yksilökohtaisen opiskeluhoitopalvelun tukeen.
- Opettaja konsultoi tarvittaessa erityisopettajaa ja opiskeluhoitopalveluita.
- Opettaja kutsuu koolle monialaisen asiantuntijaryhmän, jos se nähdään tarpeelliseksi oppilaan koulunkäynnin tai hyvinvoinnin kannalta.
- Palaverissa selvitetään poissaolojen taustalla olevia syitä, tarkistetaan pedagogisen tuen taso ja sovitaan tavoitteet sekä koulun ja kodin tukitoimet.
- Lisäksi sovitaan vastuuhenkilö ja seuraava tarkastelujankohda.
- Jos monialaista asiantuntijaryhmää ei kutsuta koolle, opettaja sopii tukitoimet sekä seurannan oppilaan ja huoltajan kanssa.
- Sovitaan myös yhteisöllisistä kohdennetuista toimista.

Suomessa vakinaisesti asuvat lapset ovat oppivelvollisia. Huoltajalla on lainmukainen velvollisuus varmistaa, että huollettavan oppivelvollisuus tulee suoritettua. (OVL 2§ & 9§)

Vahvat toimet

- Vahvistetaan oppilaan yksilökohtaista tukea.
- Tarvittaessa konsultoidaan ja kutsutaan palaveriin koulun ulkopuolisia toimijoita.
- Monialaisessa asiantuntijaryhmässä opettajat ja opiskeluhoitopalvelujen ammattilaiset sopivat poissaolojen syiden laajemmasta kartoituksesta oppilaan ja huoltajien kanssa.
- Tarkistetaan pedagogisen tuen taso ja sovitaan tukitoimista, kuten joustavista opetusjärjestelyistä tai pedagogisista erityisjärjestelyistä.
- Sovittu vastuuhenkilö huolehtii prosessin etenemisestä ja seurannasta.
- Opettaja tekee tarvittaessa 1) sosiaalihuoltolain mukaisen yhteydenoton tuen tarpeen arvioimiseksi tai 2) lastensuojeluilmoituksen.

Jos poissaolot jatkuvat

- Vahvistetaan ja täsmennetään monitoimijaisia yhteistyötä.
- Harkiten erityiset opetusjärjestelyt Pol 18 §, erityiset painoalueet, VSOP ja oppiaineiden yksilöllistäminen.
- Vastuuhenkilö tukee oppilaan koulun paluuta suunnitelmallisesti.

10%

Poissaolojen ennaltaehkäisy

15%

Oppilaiden hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tukeva toiminta

- Vahvistetaan oppilaiden ja henkilöstön tunne-, turva- ja vuorovaikutustaitoja.
- Henkilöstö kohtaa oppilaat yksilöllisesti ja tukee oppilaiden koulun kiinnittymistä sekä iäsnäoloa.
- Henkilöstö tukee ryhmien ja vertaisuhteiden vuorovaikutusta, ryhmäytymistä sekä yksinäisyyden ehkäisyä läpi koulupolun.
- Koko yhteisö osallistuu turvallisen oppimisympäristön luomiseen ja puuttuu kaikkeen väkivaltaan, kiusaamiseen, häirintään ja syrjintään.
- Henkilöstö rakentaa vuorovaikutteista yhteistyötä kodin ja koulun välille.
- Poissaoloja seurataan suunnitelmallisesti yksilö- ja ryhmätasolla osana yhteisöllisen opiskeluhoitopalvelun toimintaa ja opiskeluhoitosuunnitelmaa.

5%

Puutu heti ja selvitä oppilaan sekä huoltajan kanssa

- Huolestuttavat muutokset oppilaan käyttäytymisessä
- Haluttomuus tulla koulun
- Toistuvat myöhästymiset
- Poistuminen kesken oppitunnin tai koulupäivän
- Oppilas on koulussa, mutta ei oppitunneilla
- Luvattomat poissaolot
- Selvittämättömät poissaolot tai puutteelliset poissaoloselvitykset
- Toistuvat poissaolot samasta oppiaineesta tai tietyiltä viikonpäiviltä
- Toistuvat ja pitkäkestoiset poissaolot

Oppilaiden poissaolojen laskennassa huomioidaan kaikki poissaolot lukuvouden ajalta, myös luvalliset. Poissaoloja seurataan systemaattisesti; yhteisöllisessä opiskeluhoitoryhmässä neljä kertaa lukuvouden aikana.

Kunnan logo

Poissaolot prosentteina ja tunteina LUKUVUODESSA Kannonkoskella

10% poissaolo on tutkitusti hyvinvoinnin ja oppimisen riskitekijä.

LUOKKA-ASTE	5% POISSAOLO	10% POISSAOLO	20% POISSAOLO
1.-2.lk	38 h	76 h	152 h
3.-4.lk	44/46 h	87/91 h	175/182 h
5.-6.lk	48/49 h	95/99 h	190/198 h
7.-9.lk	59 h	118 h	236 h

*Laskettu siirtymävuoden tuntikehyksen 230,5 mukaan.

Poissaolot prosentteina ja tunteina LUKKAUDESSA Kannonkoskella

10% poissaolo on tutkitusti hyvinvoinnin ja oppimisen riskitekijä.

LUOKKA-ASTE	5% POISSAOLO	10% POISSAOLO	20% POISSAOLO
1.-2.lk	19 h	38 h	76 h
3.-4.lk	22/23 h	44/46 h	88/91 h
5.-6.lk	24/25 h	48/50 h	95/99 h
7.-9.lk	30 h	59 h	118 h

* Laskettu siirtymävuoden tuntikehyksen 230,5 mukaan.

TUNTIJAKO PERUSKOULU		Valtioneuvoston asetus 19.1.2023									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	yht	
Oppiaine											
Aidinkieli	7	7	5	5	4	4	3	4	3	42	
Uusi esitys	14			18				10		42	
Ehdotus Kannonkoski	7	7	5	5	4	4	3	4	3	42	
A-kieli (englanti)			2	2	2	2	2	3	3	16	
Uusi Esitys + varhennettu			11					7		18	
Ehdotus Kannonkoski	1	1	2	2	3	2	2	2	3	18	
B-kieli (ruotsi)							2	2	2	6	
Uusi Esitys			2					5		7	
Ehdotus Kannonkoski						2	2	2,5	2	8,5	
Matematiikka	4	4	4	4	4	4	3	3	4	34	
Uusi Esitys	6			15				11		32	
Ehdotus Kannonkoski	3	3	4	4	4	4	3	4	4	33	
Ympäristöoppi	2	2	3	3						10	
Uusi Esitys	4			10						14	
Ehdotus Kannonkoski	2	2	2	3	3	2				14	
Biologia ja maantieto							2	1	3	2	10
Uusi Esitys								7		7	
Ehdotus Kannonkoski							2	2	3	7	
Fysiikka ja kemia					1	1	2	3	2	9	
Uusi Esitys								7		7	
Ehdotus Kannonkoski							2	3	2	7	
Terveystieto							1	1	1	3	
Uusi Esitys								3		3	
Ehdotus Kannonkoski							1	1	1	3	
YMPÄRISTÖ- JA LUONNONTIETEET YHTEENSÄ 31										31	
Uskonto/Elämäntutkimus	1	1	2	2	1	2	1	1	1	12	
Uusi Esitys	2			5				3		10	
Ehdotus Kannonkoski	1	1	2	1	1	1	1	1	1	10	
Historia ja yhteiskuntaoppi					2	1	2,5	2,5	2	10	
Uusi Esitys			5					7		12	
Ehdotus Kannonkoski				1	2	2	2	2	3	12	
Musiikki	2	2	1	1	2	2	1			11	
Uusi Esitys	2			4				2		8	
Ehdotus Kannonkoski	1	1	1	1	1	1	1	1		8	
Kuvataide	1	1	2	2	2	2	1			11	
Uusi Esitys	2			5				2		9	
Ehdotus Kannonkoski	1	1	2	2	2	2	2			12	
Käsityö	1	1	2	2	2	3	3			14	
Uusi Esitys	4			5				2		11	
Ehdotus Kannonkoski	2	2	2	2	2	2	2			14	
Liikunta	2	2	3	3	3	3	2	2	2	22	
Uusi Esitys	4			9				7		20	
Ehdotus Kannonkoski	2	2	3	3	3	3	3	2	2	23	
Kotitalous							3			3	
Uusi Esitys								3		3	
Ehdotus Kannonkoski								3		3	
Valinnaisaineet								6	7	13	
Uusi Esitys, Taito- ja taideaineiden valinnaiset			6					5		11	
Ehdotus Kannonkoski:							1	2	2	5	
	kä 3	ku 3	li 3 (yli tuntikehyksen)								
TAITO- JA TAIDEAINEET YHTEENSÄ 62										65	
Oppilaanohjaus							0,5	0,5	1	2	
Uusi Esitys								2		2	
Ehdotus Kannonkoski							0,5	0,5	1	2	
Valinnaiset aineet					9					9	
VA1								2	2	4	
VA2								2	2	4	
VA3						1				1	
Ehdotus Kannonkoski: Valinnaiset yhteensä	0	0	0	0	0	1	0	4	4	9	
VÄHIMMÄISTUNTIMÄÄRÄ YHTEENSÄ 224	20	20	22	24	25	25	29	29	30	224	
YHTEENSÄ UUSI	20	20	23	24	25	26	30,5	31	31	230,5	
YHTEENSÄ VANHA	20	20	24	24	25	25	30	30	30	228,0	